

چشم‌انداز برنامه درسی آموزش عالی در دوران پسا کرونا: روایت اعضای هیئت علمی دانشگاه

پری بارانی^۱

سیدعباس رضوی^۲

چکیده

شیوع ویروس همه گیر کرونا از بهمن ماه سال ۱۳۹۸ منجر به تغییر و تحولات چشم گیری در تمام ابعاد زندگی شده است. یکی از ارکان متأثر از کرونا، آموزش عالی است. از آنجا که اعضای هیئت علمی قلب حیات دهنده‌ی دانشگاه‌ها و عامل اصلی تحقق اهداف آن بوده و همواره یکی از کانون‌های اصلی مورد توجه مدیران آموزش عالی هستند. هم چنین با توجه به نقش تأثیر گذار اعضای هیئت علمی در اجرای موفق برنامه درسی در هر مکان، زمان و شرایط، هدف از پژوهش حاضر واکاوی تجارب اعضای هیئت علمی در زمان کووید-۱۹ و کمک به ترسیم چشم‌انداز آموزشی آموزش عالی در دوران پسا کرونا، از دیدگاه اعضای هیئت علمی است. با توجه به این که هدف از پژوهش حاضر بررسی تجارب است، لذا روش «روایت پژوهی» انتخاب شده است. مشارکت کنندگان ۸ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز هستند که به روش نمونه گیری هدفمند از نوع ملاک محور انتخاب شدند. در این روش به منظور تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه، از روش تحلیل مضمون استفاده شده و جهت افزایش روایی یافته‌ها نیز از روش‌های کنترل اعضا و نظر ممیزان بیرونی استفاده گردیده است. یافته‌ها نشان داد که برای بعد از کرونا هرگز تجربه‌ی فضای مجازی کنار گذاشته نخواهد شد، بنابراین دانشگاه‌ها باید در فرصتی مناسب به بهبود زیرساخت‌ها و امکانات خود پرداخته تا آموزش با کیفیتی داشته باشند. با تحلیل روایات مقوله‌هایی از جمله: ۱- شکستن مرزهای دانشگاهی و شکل گیری ارتباطات گسترده‌ی فرا دانشگاهی، ۲- تمایل به بهره گیری از آموزش ترکیبی (مجازی و حضوری)، ۳- تغییر و نوآوری در اجرای برنامه‌های دانشگاهی با استفاده از فضای مجازی، ۴- ضرورت رفع مشکلات دروس عملی، ۵- لزوم توانمندسازی اساتید، به دست آمد. هم چنین برخی از اساتید پیشنهاد دادند که دانشگاه‌ها باید از تجربه‌ی اساتید و دست‌اندرکاران هر دانشکده در زمان کووید-۱۹ استفاده کرده و شیوه‌نامه‌هایی متناسب با هر رشته‌ی تحصیلی برای آموزش مجازی تهیه کنند تا بدین طریق از این بستر نوظهور به بهترین وجه بهره‌برداری شود.

کلید واژه‌ها: برنامه درسی، آموزش عالی، اعضای هیئت علمی، کرونا (کووید-۱۹)، آموزش ترکیبی، آموزش مجازی.

E-mail: paribarani923@gmail.com

E-mail: razavi_sa@scu.ac.ir

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

^۲ - عضو هیئت علمی گروه تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران